

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No 1

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikrarov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI BAHOLASH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH.....	56
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojjakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umidjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	

MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	141
Xayitov Rustam Burxonovich	
BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyevena	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	
INNOVATSION KLASTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	303
Tashmuxeimova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIIYASI VA INTEGRATSIIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIIY INVESTITSIIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR	326
Egamberdiev Abbasxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LAHNING MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLIHNING ASOSIIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIY VA XUSUSIIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziyboyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
O'ZBEKISTONDA INTEGRATSIYALASHGAN YASHIL MOLİYALASHTIRISH ARHITEKTURASI: KONSEPTUAL MODEL VA AMALIY TAKLIFLAR.....	412
Quliyev Ulug'bek Mirzayevich	
BANK TIZIMI FAOLIYATI MISOLIDA MOLİYAVIY ISLOHOTLAR SHAROITIDA KORXONALAR LIKVIDLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	419
Iminova Nurjahan Qodirjon qizi, Karimov Sardorbek Shuxratjon o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING SANOAT RIVOJI VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI O'RNI	423
Baxtiyor Abduganiyev, Nodira Saidbaxromova	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТАНОВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	427
Li Kristina Alekseyevna, Элназарова Шарифа Исроиловна, Эшпулатов Достонбек Боходир огли	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	432
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE ROLE OF CORPORATE STRUCTURES IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL FINANCIAL RELATIONS.....	438
Kurbaniyazov Shakhzodbek Karimovich	
BANKLARNI MODERNIZATSIYA VA TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH VA UNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'LLARI	442
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI MARKETING: O'ZBEKISTON SHAROITIDA SAMARADORLIK VA INTEGRATSIYA MODELLARI	446
Kamilov Farxod Shamilevich	
TASHQI SAVDODA EKSPORTNING MAKROIQTISODIY AHAMIYATI	453
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	
РАЗВИТИЕ АСПЕКТОВ МАРКЕТИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	459
Юсупов Махамадамин, Закирова Умида Махамадаминовна	
LIZING OLUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITILISHI	462
Sadritdinov Baxodir	

YASHIL IQTISODIYOT VA KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	467
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TEXNOLOGIK RESURLARNI BOSHQARISHDA STRATEGIYALARDAN FOYDALANISH	474
Kazakov Olim Sabirovich	
OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARINING IQTISODIY AHAMIYATI HAMDA ZARURLIGI.....	479
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
SANOAT KORXONASIDA INNOVATSION JARAYONLAR SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISHNING METODIK YONDASHUVLARI.....	485
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	491
Kafiyev Xojiakbar Xosilbek o'g'li	
BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	496
Xolmatov Otabek Oybek o'g'li	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALAR.....	499
Sheraliyeva Saida Azatovna	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA KLASTER USULLARINI QO'LLASH.....	504
Mizrob Maxmudovich Tashov	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В ПРОЦЕССАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ.....	514
Ли Илларион Георгиевич	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВИДОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА УЗБЕКИСТАНА.....	519
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
УСТОЙЧИВОЕ И ЦИФРОВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	525
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI.....	529
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
КОМПЛЕКСНОЕ УЧЁТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	536
Эркинбаев Якуббой Хушнуд угли	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING DAVLAT QARZ BARQARORLIGINI TA'MINLASH VA QARZ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH INSTITUTSIONAL VA AMALIY QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH	541
Raxmatov Hamid Hasan o'g'li, Akramov Azizjon Kabirovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SEKTORIDA INSTITUTSIONAL VA INVESTITSION OMILLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA QO'SHMA TA'SIRI.....	549
Fayziyev Oybek Raximovich	
INSTITUTIONALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS: A COMPARATIVE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES' EXPERIENCE IN GOVERNANCE FOR PUBLIC ADMINISTRATION REFORM.....	556
Sarvar Saidov Khairulloyevich	
O'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	562
Zaynutdinova Umida Djalalovna, Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
SAMARQAND VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INSON KAPITALINING ROLI.....	568
Gulnora Mardievna Shadieva, Avazova Charos	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ ВУЗОВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СФЕРЫ УСЛУГ	572
Шадиева Гулнора Мардиевна, Рустамова Фируза	

KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH.....	578
Eminchayev Baxodir Sadikovich	
MINTAQA IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARINING NAZARIY TAHLILI.....	583
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
AKTIVLAR SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI MAKROIQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARNING TAHLILI.....	587
Rasulov Muxammad Bobur Fazliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MUAMMOLI KREDITLARI (NPL) KO'RSATKICHI ORQALI BANK TIZIMI BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	594
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov A.V.	
AKSIYADORLAR BILAN MANFAATLI MUNOSABATLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AKSIYADORLAR VA ULARNING HUQUQLARINI TA'MINLASH.....	600
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ В ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ.....	605
Мирпулатова Луиза Мансуровна, Абдумажидов Шахзод Шерзод угли	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING YAIMDAGI ULUSHI VA UNING IQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	610
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	615
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
SURXONDARYO VILOYATI ISHLAB CHIQARISH SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGI KO'RSATKICHLARINING STATISTIK TADQIQOTI.....	619
Buriyev Ubaydulla Bozor o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	623
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	

MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR

Normurzayev Umid Xolmurzayevich

I.f.d., dotsent, Yirik soliq to'lovchilar
bo'yicha inspeksiya soliq bosh inspektori

ORCID: 0009-0001-0130-8766

Umid.Normurzayev@soliq.uz

Annotatsiya. Mazkur maqolada mamlakatda soliq sohalarida ko'p yillardan buyon soliq ma'murchiligini takomillashtirish bo'yicha rivojlantirish sarhisobi, biznes doiralarning ishonchini yanada mustahkamlashga qaratilgan keng ko'lamli islohotlarni takomillashtirishda hududlararo soliq inspeksiyasini o'rni va ahamiyati yoritilgan. O'zbekiston soliq tizimida amalga oshirilayotgan ayrim muhim islohotlar o'rganilib, xorij tajribasi, mamlakatimizda uni qo'llash bo'yicha ilmiy-amaliy xulosa va takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: soliq siyosati, soliq tushumlari, tahlila-tahlil, xavflar, samaradorlik, raqamli platforma, usullar va vositalar, tahlil, optimallashtirish, soliq imtiyozlari, soliq stavkasi.

Abstract. The article summarizes the country's long-term progress in improving tax administration in the tax sphere, emphasizes the role and importance of the interregional tax inspectorate in improving large-scale reforms aimed at further strengthening the trust of business circles. Some important reforms implemented in the tax system of Uzbekistan have been studied, scientific and practical conclusions and proposals have been developed based on foreign experience and its application in our country.

Key words: tax policy, tax revenues, analysis, risks, efficiency, digital platform, methods and tools, analysis, optimization, tax incentives, tax rate.

Аннотация. В статье подведены итоги многолетнего прогресса страны в совершенствовании налогового администрирования в налоговой сфере, подчеркнуты роль и значение межрегиональной налоговой инспекции в совершенствовании масштабных реформ, направленных на дальнейшее укрепление доверия деловых кругов. Изучены некоторые важные реформы, реализуемые в налоговой системе Узбекистана, разработаны научно-практические выводы и предложения на основе зарубежного опыта и его применения в нашей стране.

Ключевые слова: налоговая политика, налоговые поступления, анализ, риски, эффективность, цифровая платформа, методы и инструменты, анализ, оптимизация, налоговые льготы, налоговая ставка.

KIRISH

Hozirda jahonda soliq siyosati strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirish mexanizmlarini takomillashtirishga yo'naltirilgan qator ilmiy tadqiqotlar amalga oshirilmoqda. Soliq siyosati strategiyasi orqali inklyuziv o'sish sur'atlariga erishish, soliq tizimida daromadlarni oshirish qobiliyatini oshirish hamda davlat xarajatlarining barqarorligini ta'minlash, rivojlanayotgan davlatlarning fiskal siyosatini kuchaytirish, adolatli va inklyuziv soliq tizimini joriy etish, soliq siyosati strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirish mexanizmlarini takomillashtirishda raqamli platformalardan samarali foydalanish kabilar bu boradagi ilmiy tadqiqot ishlarining ustuvor yo'nalishlaridan hisoblanadi.

O'zbekistonda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining hozirgi bosqichida yangi mazmundagi strategik maqsadlarni belgilab beruvchi soliq siyosatini shakllantirish va amalga oshirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Soliq to'lovchilar faoliyatini rag'batlantirish, soliq yukini kamaytirib borish, adolatli soliq tamoyillariga asoslangan soliq tizimini yanada rivojlantirib borish yo'nalishida sezilarli islohotlar amalga oshirish bu boradagi muhim vazifalardan hisoblanadi. Shu bilan birga bunday soliq siyosatining samaradorligini ta'minlashda, hali o'z yechimini kutayotgan ilmiy-amaliy muammolar ham mavjud.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

G'arb iqtisodchilari "S.Fisher, R.Dornbush va R.Shmalezilarning [1] fikricha, soliq siyosati mustaqil tushuncha hisoblanmaydi. Ular soliq siyosati tushunchasiga fiskal siyosat tushunchasi orqali yondoshadilar. Fiskal siyosat esa davlatning o'z daromadlari va xarajatlari bo'yicha qaror qabul qilishi bo'lib hisoblanadi" - deb ta'kidlashadi.

A.V.Aronov, V.A.Kashinlar [2] esa "maksimal soliq siyosatining mazmunini soliq siyosatining asosiy strategiyasi sifatida qaraydi, ya'ni, ularning fikricha, soliqlar sonini oshirish, soliq stavkalarini oshirish, soliq imtiyozlarini kamaytirish soliq siyosatining strategik maqsadlari sifatida qabul qilinishi mumkin" ta'riflaydi.

I.A.Mayburov [3] "soliq islohoti soliq tizimini tubdan o'zgartirishni davlat soliq siyosatining yangi mazmuniga moslashtirish" deb ta'kidlaydi.

N.M.Dementeva [4] soliq siyosatini davlat iqtisodiy siyosatining in'ikosi ekanligini, u mustaqil ahamiyatga egaligi va soliqlarning ilmiy nazariyasiga asoslanishi lozimligini ta'kidlaydi. "Amalga oshirilayotgan soliq siyosatining natijalari ko'p jihatdan davlat o'z iqtisodiy siyosatiga qanday tuzatishlar kiritishga majbur ekanligini, soliq tizimini qanday qurish kerakligini belgilaydi"

Karp M.V [5] Soliq siyosati davlatning o'rta va uzoq muddatli istiqboldagi umumiy moliyaviy siyosatining tarkibiy qismi bo'lib, soliq sohasidagi davlat faoliyati konsepsiyasi, soliq mexanizmi, soliq tizimini boshqarish kabi tushunchalarni o'z ichiga oladi.

O.Sitnikovaning fikricha, [6] "konsolidatsiyalashgan soliq to'lovchilar guruhiga kiritishda aktivlarini tan olish yoki maxsus qayta baholash zarur, guruhga kirishdan oldin korxonaning zararlarini o'tkazish tartibi ishlab chiqilishi lozim, konsolidatsiyalashgan soliq to'lovchining moliyaviy-xo'jalik faoliyatining bir xil qiymatga ega bo'lgan subyekt sifatida xalqaro e'tirof etilishiga alohida e'tibor qaratilishi lozim".

Yu.Darkina [7] yirik soliq to'lovchilarning xususiyatlari sifatida to'xtalib, "yirik soliq to'lovchilarga quyidagi xususiyatlar xosdir: katta pul oqimi, keng ko'lamli hujjatlar aylanmasi, soddalashtirilgan tizim bo'yicha soliqqa tortiladigan turli tarkibiy bo'linmalarning integratsiyasidan foydalanish, mamlakat ichida ham, chet elda ham turli firmalar bilan hamkorlik mavjudligidir".

TADQIQOT METODOLOGIYASI.

Maqolada muallif tomonidan ilmiy abstraksiyalash, tizimli tahlil, solishtirma tahlil, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanilgan

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur qonun hujjatlari bilan Soliq kodeksi va boshqa qonunchilik hujjatlariga tegishli o'zgartirish va qo'shimchalar kiritildi.

2026-yil uchun asosiy soliq stavkalari, jumladan QQS 12 foiz, foyda solig'ining bazaviy stavkasi 15 foiz, daromad solig'i 12 foiz, yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq stavkasi 1,5 foiz, qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlar uchun yer solig'i 0,95 foiz, ijtimoiy soliq 12 foiz (budjet tashkilotlariga 25 foiz), aylanmadan olinadigan soliq 4 foiz miqdorida o'zgarishsiz qoldirildi.

Kiritilgan o'zgartirish va qo'shimchalarni shartli ravishda 4 ta yo'nalishga bo'lib ko'rib chiqamiz. Xususan: 1-yo'nalish. Tadbirkorlar tomonidan "5-ochiq muloqot"da ilgari surilgan takliflarni amaliyotga joriy qilish.

Mazkur yo'nalishda quyidagilar belgilandi:

a) Aylanmadan olinadigan soliq to'lashdan ilk marta qo'shilgan qiymat solig'i va foyda solig'i to'lashga o'tayotgan tadbirkorlarga:

- bir yil davomida foyda solig'ini to'lashdan ozod qilindi;
- QQS to'lovchisi bo'lish tartibini buzganlik uchun 1 yil davomida jarima qo'llanilmaydi
- ularning buxgalteriya xizmatlari xarajatlari 6 oy davomida har oyda mehnatga haq to'lashning eng kam miqdorining 3,5 baravaridan (yoki 4,5 million so'mdan) oshmagan qismini to'layotgan soliq to'lovlari hisobidan chegirib tashlash mumkin bo'ladi.

Buning natijasida tadbirkorlar ixtiyorida 1,2 trillion so'm mablag' qolmoqda.

b) foyda solig'i bo'yicha har oy bo'nak to'lovlarini to'lashi lozim bo'lgan tadbirkorlik subyektlari daromadining chegaraviy miqdori 10 mlrd so'mdan

20 mlrd so'mgacha oshirilmoqda;

v) Korxonalar o'z mablag'lari hisobidan ijtimoiy infratuzilma tarmoqlarini, xususan, elektr, gaz, issiqlik ta'minoti, suv ta'minoti, kanalizatsiya va yo'l qurib, tegishli tarmoq korxonalariga bepul beradigan bo'lsa, korxonaning ushbu xarajatlarini foyda solig'idan chegirish imkoniyati berildi;

g) tadbirkorlarga sayyor soliq tekshiruvi bo'yicha moliyaviy jarima summasini 6 oy ichida teng ulushlarda to'lash imkoniyati berildi;

d) kameral soliq tekshiruvi o'tkazilgan davrda aynan bir xil holat bo'yicha qayta kameral soliq tekshiruvi hamda soliq auditi o'tkazilayotgan davrda "avtokameral" o'tkazmaydi;

ye) mulk, yer, qo'shilgan qiymat, aylanmadan olinadigan, daromad va ijtimoiy soliq bo'yicha hisobotlarni soliq organlari shakllantiradi;

Mazkur yangi tartib bo'yicha soliq organlari o'zi hisobotni shakllantirib beradi va hisobot muddatidan kechiktirilmagan holda soliq to'lovchilar 5 kungacha uni o'zgartirishlari mumkin. Agar shu muddatda o'zgartirish kiritilmasa, bu soliq to'lovchining hisobotga roziligini bildiradi.

yo) milliy va xorijiy marketpleyslar orqali eksport qilingan tovarlar uchun qo'shilgan qiymat solig'ini qaytarib berilishi belgilandi;

Endilikda korxonalar o'zlarining tovarlarini "Uzum market", "Wildberries", "Ozon" kabi marketpleyslar orqali chet davlatga sotsa, bu holatda ham QQSni nol stavkasi bo'yicha soliq qaytarib beriladi.

j) soliq to'lovchining soliq qarzini uning debitorlaridan undirish tartibini joriy etiladi. Bunda soliq qarzi mavjud tadbirkorlik subyektlari soliq organiga soliq qarzini o'zining debitorlari hisobidan undirishni so'rab murojaat qilishi huquqi beriladi.

Ushbu tartib soliq organiga murojaat qilgan tadbirkor va uning debitorlari o'rtasidagi o'zaro hisob-kitoblarning solishtirma dalolatnomasi asosida amalga oshiriladi.

z) tadbirkorlarga bir nechta hisobotlar taqdim etilmaganda barcha taqdim etilmagan hisobotlar bo'yicha bitta jarima qo'llaniladi;

Amalda soliq to'lovchilarga o'z vaqtida topshirilmagan har bir soliq hisoboti uchun alohida jarima qo'llaniladi. Jarima miqdori fuqarolarga bazaviy hisoblash miqdorining 3 baravari (1,2 mln so'm), mansabdor shaxslarga esa 10 baravarini (4,1 mln so'm) tashkil etadi.

i) soliq hisobotini kechiktirib taqdim etgani uchun ma'muriy jarima miqdori kichik tadbirkorlik subyektlarining mansabdor shaxslariga nisbatan BHMning 10 baravaridan 3 baravariga (1,2 mln so'm) hamda fuqarolarga BHMning 3 baravaridan 1 baravariga (412 ming so'm) tushirildi;

Amaldagi qonunchilikka asosan kichik tadbirkorlik subyektlariga

YaTT, mikrofirma va kichik korxonalar kiradi.

k) oxirgi 3 oyda soliq hisobotlarini o'z vaqtida taqdim etib kelgan tadbirkorlarga hisobotni 5 kungacha kechiktirib taqdim etsa ma'muriy jarima qo'llamaslik belgilandi;

l) QQS guvohnomasining amal qilishini 30 kungacha soliq organi, 30 kundan ortiq muddatga sud tomonidan to'xtatish mumkin ;

m) aylanmasi 10 mlrd.so'mgacha bo'lgan va soliq xavfi o'rta darajadagi tadbirkorlarni ixtiyoriy tugatishda xulosa berish vakolatini soliq organidan xususiy auditorlik tashkiloti yoki soliq maslahatchilariga o'tkazish.

Bugungi kungacha bunday korxonalar faqat soliq organlari tomonidan yakuniy tekshiruv o'tkazilgan holda tugatilar edi.

n) hisobvara-fakturalarning xavf darajasiga asosan QQSni hisobga olish tartibini joriy etilmoqda;

Bunda hisobvara-fakturalar xavf darajasi sun'iy intellekt

(inson omilisiz) orqali aniqlanadi va jami rasmiylashtirilgan hisobvara-fakturalar orasida yuqori xavf darajasining ulushi 10 foizdan oshmasligi nazarda tutilgan.

Tovarlar (xizmatlar) xaridoriga o'ziga yuborilgan hisobvara-fakturaning xavf darajasini ko'rish imkoniyati taqdim etiladi. Yuqori xavf darajasiga ega bo'lgan hisobvara-fakturalar bo'yicha QQSni hisobga olish tovarlar (xizmatlar) xaridori tomonidan soliq agenti sifatida QQSni budjetga to'langanda hisobga olish amalga oshiriladi.

o) elektron to'lov tizimlari va to'lov tashkilotlarining raqamli platformalarida generatsiya qilingan maxsus QR kodlarni qo'llash

nazorat-kassa texnikasini, hisob-kitob terminallarini qo'llash tartibiga tenglashtirilmoqda.

Endilikda agar tadbirkorlarning savdo yoki xizmat ko'rsatish joylarida xaridorlar uchun maxsus QR kodlar mavjud emasligi 5 million so'm miqdorida jarima qo'llanishiga sabab bo'ladi.

2-yo'nalish. 2026-yil uchun soliq siyosatining asosiy yo'nalishlari va soliq ma'murchiligini takomillashtirish.

Soliq islohotlarini izchil davom ettirish va soliq ma'murchiligini takomillashtirish doirasida quyidagilar nazarda tutilgan:

a) elektron tijorat subyektlari uchun foyda solig'i stavkasini 10 foizdan 15 foizga hamda aylanmadan olinadigan soliq stavkasini 3 foizdan 4 foizga tenglashtirildi;

b) Resurs soliqlari bo'yicha quyidagilar belgilandi:

– yuridik shaxslar tomonidan mol-mulk va yer solig'i imtiyozlarini maqsadli ko'rsatkichlar asosida qo'llash belgilandi.

Maqsadli ko'rsatkich: (1) yuridik shaxsning tovarlar (xizmatlar) aylanmasi imtiyoz summasidan ko'p bo'lishi va (2) eng kamida 3 nafar xodimga ega bo'lishi hamda ishchilariga eng kam ish haqi miqdorining 2 baravaridan kam bo'lmagan ish haqi hisoblanishi belgilandi.

Ushbu tartib 2026-yil yakunlariga ko'ra 2027-yildan boshlab soliq to'lovchilarga qo'llaniladi. Ushbu tartibni qo'llashning ayrim jihatlarini bo'yicha tartib ishlab chiqish ko'zda tutilgan.

– noturar obyektlar bo'yicha mol–mulk solig'i bazasini aniqlashdagi 1 kv.m uchun o'rnatilgan minimal qiymat miqdori 7 %ga indeksatsiya qilindi;

Ushbu eng kam qiymat Toshkent shahri uchun 3,53 mln.so'm (amalda 3,3 mln.so'm), Nukus shahri va viloyat markazlari uchun – 2,35 mln.so'm (amalda 2,2 mln.so'm), boshqa joylar uchun – 1,39 mln.so'm (amalda 1,3 mln.so'm) miqdorda belgilandi.

– yuridik va jismoniy shaxslardan olinadigan qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer solig'ining bazaviy stavkalarini 7 %ga indeksatsiya qilindi;

Bunda, qishloq xo'jaligi uchun mo'ljallanmagan yerlar uchun soliq stavkalarining aniq miqdorini xalq deputatlari Kengashlari tuman va shaharlarning hududlarida joylashgan daha, massiv, mahalla, ko'cha kesimida bazaviy soliq stavkasiga 0,5 dan 3,0 gacha bo'lgan kamaytiruvchi va oshiruvchi koeffitsientlarni qo'llash vakolati beriladi.

– 2026-yil 1-yanvardan boshlab qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlar uchun belgilangan stavkaga Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, viloyatlar va Toshkent shahri xalq deputatlari Kengashlari 0,5 dan 1,2 gacha bo'lgan kamaytiruvchi va oshiruvchi koeffitsientlar qo'llash vakolati beriladi;

– issiqxona xo'jaliklari egallagan yerlar uchun yer solig'ini qishloq xo'jaligi uchun mo'ljallangan yerlarga belgilangan stavkalarda hisoblanadi;

– suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq stavkalari 7 %ga indeksatsiya qilindi;

Bunda Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, viloyatlar va Toshkent shahri xalq deputatlari Kengashlariga tuman va shaharlar kesimida, ularning iqtisodiy rivojlanishiga qarab 0,7 gacha kamaytiruvchi yoki 1,5 gacha oshiruvchi koeffitsientlarni qo'llash vakolati beriladi.

Amalda, tuman va shaharlar xalq deputatlari Kengashlari tomonidan belgilandi.

Shuningdek, 2027-yildan boshlab Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, viloyatlar va Toshkent shahri xalq deputatlari Kengashlariga yuridik shaxslarning qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan sug'oriladigan yerlari lazerli tekislanmaganda, suv solig'i uchun soliq stavkalariga 1,2 gacha oshiruvchi koeffitsientni qo'llash vakolati beriladi;

v) kon–kimyo xom ashyosi, noruda qurilish materiallari bo'yicha qat'iy belgilangan yer qat'ridan foydalanganlik uchun soliq stavkalarini 7 %ga indeksatsiya qilindi;

g) Aksiz solig'i bo'yicha:

– tamaki va neft mahsulotlariga aksiz solig'i stavkalarini 7 %ga indeksatsiya qilindi;

– 2026-yil 1-apreldan neft mahsulotlariga aksiz solig'i stavkalari 7 %ga indeksatsiya qilindi;

– 2026-yil 1-apreldan boshlab iste'mol qilishga tayyor 1 kg kartoshka chipslariga 15 ming so'm miqdorida aksiz solig'ini joriy etish;

Ushbu aksiz solig'i kartoshka chipslarini ishlab chiqaruvchi yuridik shaxslar va O'zbekiston Respublikasi hududiga ularni olib kiruvchilar tomonidan to'lanishi belgilandi.

d) yo'l harakati qoidalarini buzilishini qayd etish bo'yicha tadbirkorlar tomonidan ko'rsatilgan xizmatlarga QQSni hisoblash tartibiga aniqliklar kiritildi;

Bunday xizmatlar aylanmasiga QQS hisoblab chiqarilishi va soliq bazasi QQSni o'z ichiga olgan haq summasidan kelib chiqib aniqlanishi ko'zda tutilgan.

ye) tadbirkorlar faoliyatiga asossiz aralashuvni kamaytirish va tekshiruvlarning shaffofligini ta'minlash maqsadida 2026-yil 1-iyulidan sayyor soliq tekshiruvdan o'tkazishda soliq xodimlarining bodikameradan foydalanishi majburiy bo'ladi;

yo) endi kameral soliq tekshiruvda soliq to'lovchilar tomonidan qo'shimcha asoslantiruvchi hujjatlar taqdim etilganda soliq organlari tomonidan ularning ko'rib chiqilishi majburiy hisoblanib, huquqbuzarliklar belgilangan muddatda bartaraf etilganda tadbirkorlar javobgarlikdan ozod qilinadi.

j) soxta tadbirkorlik hamda asossiz soliq to'lashdan qochish holatlariga chek qo'yish maqsadida import qilingan oziq-ovqat mahsulotlarining 9 oy (go'sht va ho'l meva-sabzavotlarning 3 oy) davomida sotilmaganligi va qiymati BHMning 500 baravaridan (206 mln.so'm) ortiq bo'lgan ushbu mahsulotlar qoldiqda turganligi holati sayyor soliq tekshiruvini o'tkazish uchun asos hisoblanadi.

z) shuningdek, ko'chmas mulk va qurilish materiallari bozorini tartibga solish maqsadida ko'chmas mulk obyektlari va qurilish materiallari bo'yicha soliq bazasi ushbu tovarlarning bozor bahosidan kelib chiqib aniqlanishi belgilandi.

Birgina 2024-yil mobaynida 1,8 mln.kv.m maydonga ega bo'lgan 22,9 mingga yaqin turar joylarning haqiqiy narxlarini pasaytirilib ko'rsatilishi hisobiga 4,4 trln so'm soliq bazasi (1,1 trln.so'm soliq summasi) kamaytirilgan.

Misol uchun, Namangandagi MChJ tomonidan bitta uydagi 69,0 kv.metrli kvartirani 1 m2 uchun 1,1 mln so'mdan (76 mln so'm) sotilgan bo'lsa, xuddi shunday maydondagi kvartira 1 m2 uchun 6,0 mln.so'mdan (420,0 mln.so'm) sotilgan.

i) korxonalarga kirim qilinayotgan tovarlarga rasmiy maqom berish maqsadida qurilish va savdo sohalaridagi tadbirkorlar tomonidan o'zlarining ustav kapitaliga kiritilgan tovarlar to'g'risidagi ma'lumotlar (EHF, onlayn nazorat kassa texnikasi cheki, bojxona yuk deklaratsiyasi, notarius tomonidan tasdiqlangan oldi-sotdi shartnomasi va boshqa hujjatlar) hisobi yuritiladi va ustavga o'zgartirish kiritilgandan so'ng 15 kun muddatda shaxsiy kabinet orqali soliq organlari ma'lumotlar bazasida aks ettirilishi belgilandi.

k) soliqlar yoki yig'implarni to'lamaslik bo'yicha jinoyat qilgan tadbirkorlarga QQS summasini tekshiruvlarsiz tezlashtirilgan tarzda qaytarish tartibi qo'llanilmaydi

Amalda QQSning tezlashtirilgan tartibi 7 kunni, "AAA" reytingidagi ega bo'lganlar uchun esa 1 kunni tashkil qiladi.

3—yo'nalish. Tadbirkorlik subyektlariga soliq imtiyozlari va qo'shimcha yengilliklar taqdim etish.

Tadbirkorlarni yanada qo'llab-quvvatlash hamda ularga qo'shimcha qulayliklar yaratish maqsadida bir qator yengilliklar belgilandi. Xususan,

a) 2026-yil 1-yanvardan boshlab:

— yillik aylanmasi 1 mlrd.so'mgacha bo'lgan YaTT va o'zini o'zi band qilgan shaxslar uchun aylanmadan olinadigan soliq stavkasi 1 foiz miqdorida belgilandi.

Amalda 100 mln.so'mgacha daromaddan YaTT oyiga 65 ming so'mdan 1 mln so'mgacha soliq to'laydi, o'zini band qilgan shaxslar soliqdan ozod qilingan (mazkur tartiblar bekor qilinmoqda).

2026-yil 1-yanvardan YaTT va o'zini o'zi band qilgan shaxslar o'z faoliyatini ixtiyoriy ravishda raqamli platformalari orqali amalga oshirishi mumkin. Bunda ushbu raqamli platforma ro'yxatdan o'tish va to'xtatib turish, soliq hisobotlarini avtomatik shakllantirish va yuborish, QR kodlar orqali to'lovlarni qabul qilish hamda elektron hisobvara-fakturalar rasmiylashtirish kabi imkoniyatlarni taqdim etadi.

— qishloq xo'jaligi mahsulotlari ishlab chiqaruvchilarining shaffof faoliyat yuritishini ta'minlash maqsadida, qishloq xo'jaligi mahsulotlari realizatsiyasi uchun QQSning «nol» stavkasi joriy etilmoqda va ularga "zachetga" olingan QQS summasi 3 kun muddatda avtomatik qaytarib berilishi ko'zda tutilmoqda.

Amalda ushbu subyektlar uchun QQS stavkasi 12 foiz bo'lib, "zachetga" olingan QQS summasi 30 kungacha qaytarib beriladi.

Hisob kitoblarga ko'ra buning natijasida 13,5 mingta qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtiruvchilari ixtiyorida 700 milliard so'm mablag' qolishi kutilmoqda.

— zargarlik buyumlari, qimmatbaho metall va toshlardan yasalgan yarim tayyor mahsulotlarga QQS imtiyozini bekor qilinmoqda;

Bunda zargarlik mahsulotini ishlab chiqaruvchilar tomonidan QQSni ushbu mahsulot narxi va uning tarkibidagi qimmatbaho metall yoki toshlar narxi o'rtasidagi ijobiy farqdan to'lash belgilandi;

2026-yil 1-yanvardan boshlab zargarlik buyumlarini ishlab chiqarish yoki ularni sotish faoliyati bilan shug'ullanuvchi tadbirkorlik subyektlari daromadidan qat'i nazar, qo'shilgan qiymat solig'ini to'lovchilar deb e'tirof etiladi.

— foyda solig'i bo'yicha daromadlarga asoslangan imtiyoz o'rniga xarajatlarga asoslangan imtiyozlarga o'tish mexanizmi joriy etilmoqda.

Bunda foyda solig'i imtiyozlari amortizatsiya qilinadigan asosiy vositalarni tezlashtirilgan amortizatsiya qilish tarzida 3-yildan oshmagan muddatga taqdim etilishi mumkin bo'ladi. 2026-yil 1-yanvarga qadar taqdim etilgan foyda solig'i imtiyozlari amaldagi tartibda qo'llaniladi.

Misol uchun, "A" korxona foyda solig'i bo'yicha tezlashtirilgan amortizatsiya qilish huquqidan foydalanishga haqli. Uning 2025 yildagi jami daromadlari 63 mlrd so'mni, jami xarajatlari 52 mlrd.so'mni tashkil etgan. Korxonaning 36 mlrd so'mlik asosiy vositalar qoldig'i mavjud.

Taklif etilayotgan tartibga ko'ra, korxona 11 mlrd.so'm (63–52 mlrd.so'm) miqdorida tezlashtirilgan amortizatsiya summasini qo'llashi mumkin bo'ladi hamda korxonaning soliqqa tortiladigan foydasi "nol"ga teng bo'ladi. Xususan, korxona kelgusi 3 yil ichida qariyb 33 mlrd.so'm (yiliga o'rtacha 11 mlrd so'm) yoki 2025-yil 1-yanvardagi qoldiqqa nisbatan asosiy vositalarning 91 foizini tezlashtirilgan amortizatsiya qilish orqali foyda solig'ini to'lamaydi.

— meva—sabzavotlarni zamonaviy qadoqda sotuvchilarga foyda va ijtimoiy soliqni 1 foiz etib belgilanmoqda; Tadbirkorlar ixtiyorida 17,9 mlrd.so'm mablag' qolishi kutilmoqda.

— avtomobillarni quvvatlash stansiyalarini foyda va aylanmadan olinadigan soliqdan ozod qilish, mulk va yer solig'ini 1 foiz miqdorda to'lash belgilandi;

Tadbirkorlar ixtiyorida 5,9 mlrd.so'm mablag' qolishi kutilmoqda.

— mahalliy sanoat korxonalarining har bir xodimni tashish va ovqatlantirish uchun 412 ming so'mgacha xarajatlari ijtimoiy soliqdan chegiriladi;

Tadbirkorlar ixtiyorida 73,1 mlrd.so'm mablag' qolishi kutilmoqda.

– issiqxona xo'jaliklariga ijtimoiy soliqni 1 foiz belgilash, kredit to'lanmagani uchun bank balansiga o'tgan issiqxonalar va garovda turgan mulklar sotilganda QQSDan, mulklar bank balansiga o'tgandan sotilgunicha yer solig'idan ozod etish;

Tadbirkorlar ixtiyorida 279,7 mlrd.so'm mablag' qolishi kutilmoqda.

v) 2028-yil 1-sentabrgacha paxta-to'qimachilik klasterlari, to'qimachilik va tikuv-trikotaj korxonalariga ijtimoiy soliq 1 foiz qilib belgilanmoqda;

Tadbirkorlar ixtiyorida 275 mlrd.so'm mablag' qolishi kutilmoqda.

g) 2030-yil 1-yanvarga qadar:

– milliy film va serial hamda bolalar kontentini yaratuvchilar tadbirkorlar foyda solig'idan ozod qilmoqda va ular uchun ijtimoiy soliq 1 foiz qilindi;

4-yo'nalish. Naqdsiz hisob-kitoblarni ommalashtirish va yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish yuzasidan kiritilgan yangiliklar.

Bugungi kunda mamlakatda yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish, biznesga yangi imkoniyatlarni yaratish, shuningdek fuqarolar uchun qo'shimcha qulayliklar yaratish bo'yicha bir qator chora-tadbirlar amalga oshirilib kelmoqda.

Xususan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 10.12.2025-yildagi "Naqdsiz hisob-kitoblarni ommalashtirish va yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirishga qaratilgan qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PF-246-son Farmoni mazkur yo'nalishda qabul qilingan muhim hujjatlardan biri hisoblanadi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, mamlakat yalpi ichki mahsulotidagi kuzatilmaydigan iqtisodiyot ulushi 505 trln. so'mni yoki 34,8 foizni, shundan 122 trln.so'm yoki 24,1 foizi yashirin hamda 384 trln.so'm yoki 75,9 foizi norasmiy iqtisodiyot hisoblanadi.

Iqtisodiyotdagi bunday omillar davlat budjetida katta yo'qotishlar yuzaga keltirib, davlatning bir qator funksiyalarini to'laqonli amalga oshirilishiga to'sqinlik qiladi. Ya'ni buning hisobiga davlat maktablar, shifoxonalar, yo'llarni qo'rish va transport infratuzilmasini tubdan modernizatsiya qilishi mumkin edi.

Birgina, 2024-yilda mamlakat ijtimoiy xarajatlarga 152,3 trln so'm mablag' ajratgan bo'lib, shundan ta'limga 71,2 trln so'm, sog'liqni saqlashga 36,0 trln so'm madaniyat va sportga 5,9 trln.so'm, pensiya va nafaqalar uchun 31,6 trln.so'm mablag'lar sarflangan.

Yashirin iqtisodiyot asosan bu oldi-sotdi va boshqa hisob-kitoblar naqd pulda amalga oshirilishi natijasida yuzaga keladi. Shu sababdan ko'plab rivojlangan davlatlarda naqd pulda hisob-kitoblar 3-5 foizni tashkil qiladi. 2024-yilda O'zbekistonda muomaladagi naqd pul ulushi 19,2 foizni tashkil qilgan. 2026-yil 1-apreldan elektr, tabiiy gaz, ichimlik suvidan foydalanganlik uchun to'lovlar bank kartalari yoki elektron to'lov tizimlari orqali amalga oshirilishi belgilandi.

Har xil soxta inspektorlar kelib mazkur xizmatlar uchun to'lovlarni naqd pulda olib sizga soxta kvitansiyalar yozib ketishini oldini oladi. Bundan tashqari, to'lovlarni uydan chiqmasdan elektron to'lov vositalari orqali yoki joyiga borib bank kartalari orqali inson omilisiz to'lovni amalga oshirish imkonini beradi. Xuddi shunday tizim, davlat xizmatlaridan foydalanishda ham joriy qilinadi. Yana bir misol, aholining ko'p qismi alkogol va tamaki mahsulotlarini naqd pulda sotib oladi. Uning sifatiga va haqqoniyligiga hech kim kafolat bermaydi. Ushbu mahsulotlarni sotib olishni naqdsiz shaklda o'tkazilishi bu xavf xatarni oldini oladi. Shuningdek, transport vositalariga yoqilg'i quyish va elektr zaryadlash xizmatlaridan foydalanishda ham to'lovlar naqdsiz bo'ladi. Bundan tashqari, ko'chmas mulk, uy-joylarni hamda ishlab chiqarilganiga 10 yildan oshmagan avtotransport vositalarini sotish yoki sotib olishda naqd pulda hisob-kitob qilib ko'pchilik aholimiz firibgarlarni qo'lga tushib qolmoqda. Ya'ni, bu yo'nalishda ham naqdsiz to'lovga o'tish ham firibgarlik holatlarini oldini olish va kamaytirishga xizmat qiladi. Ma'lumot uchun, 2024-yilda 83 trln.so'mlik ko'chmas mulklar va 75 trln.so'mlik avtotransportlar oldi-sotdisi amalga oshirilgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xorijiy tajribani o'rganish natijalari, soliq siyosati samaradorligini baholash bo'yicha ko'pkomponentli mualliflik yondashuvini shakllantirishga imkon berdi, xususan:

- umuman iqtisodiyotga soliq yukining darajasini real baholash uchun-soliqqa tortilmaydigan yoki imtiyozli oborot, obyektlarni, alohida soliq to'lovchilarning tarmoqlari va guruhlar bo'yicha yondashishning ahamiyatligi;
- davlat faoliyatini ta'minlash uchun davlat budjetining daromad qismida soliq tushumlari prognoz ko'rsatkichlarini kafolatlangan holda ta'minlash;
- soliq risklarini kamaytirish;
- resurs yondoshuvidan foydalanish va maqsadli yondashuv orqali amalga oshirilayotgan soliq siyosatining sifati, belgilangan maqsadlarga erishish. Yuqorida keltirib o'tilgan taklif O'zbekistonda soliq ma'murchiligini yanada takomillashtirish va raqamlashtirish amaliyotga joriy qilinishi soliq ma'murchiligini rivojlantirishga olib keladi deb hisoblaymiz.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Жўраев А., Сафаров Ф. Солиқ назарияси. Ўқув қўлланма. –Т.: “Iqtisod-moliya”, 2005. 48-бет
2. Аронов А. В., Кашин В. А. Налоги и налогообложение: учеб. пособие. — М.: Магистр, 2007. — С. 99—100.
3. Камалнев Тимур Шамилович. Налоговое администрирование крупнейших налогоплательщиков. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидат экономических наук. Москва 2009.
4. И.А.Майбуров Налоги и налогообложение: учебник для студентов вузов, обучающихся по специальностям; под ред. И.А.Майбурава.-М.: юнити-дана,2007.-655с.).
5. Юнак Алексей Алевтинович. Проблемы правового регулирования налогового контроля и учета крупнейших налогоплательщиков. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидат юридических наук. Москва 2009. с.12.
6. Н.М.Дементева. налоговая политика государства. https://nsuem.ru/science/publications/science_notes/issue.php?ELEMENT_ID=1689.,
7. Карп М.В. Налоговый менеджмент: Учебник для вузов. — М.: Юнити-дана, 2001.— 39 с.
8. Ситникова Олга Владимировна. Совершенствование налогообложения крупнейших консолидированных налогоплательщиков. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидат экономических наук. Москва 2012.
9. Даркина Ю.А. Особенности налогового администрирования крупнейших налогоплательщиков. Interactive science. 3 (37) • 2019.
10. Soliq qo'mitasi ma'lumotlari. www.soliq.uz.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
